

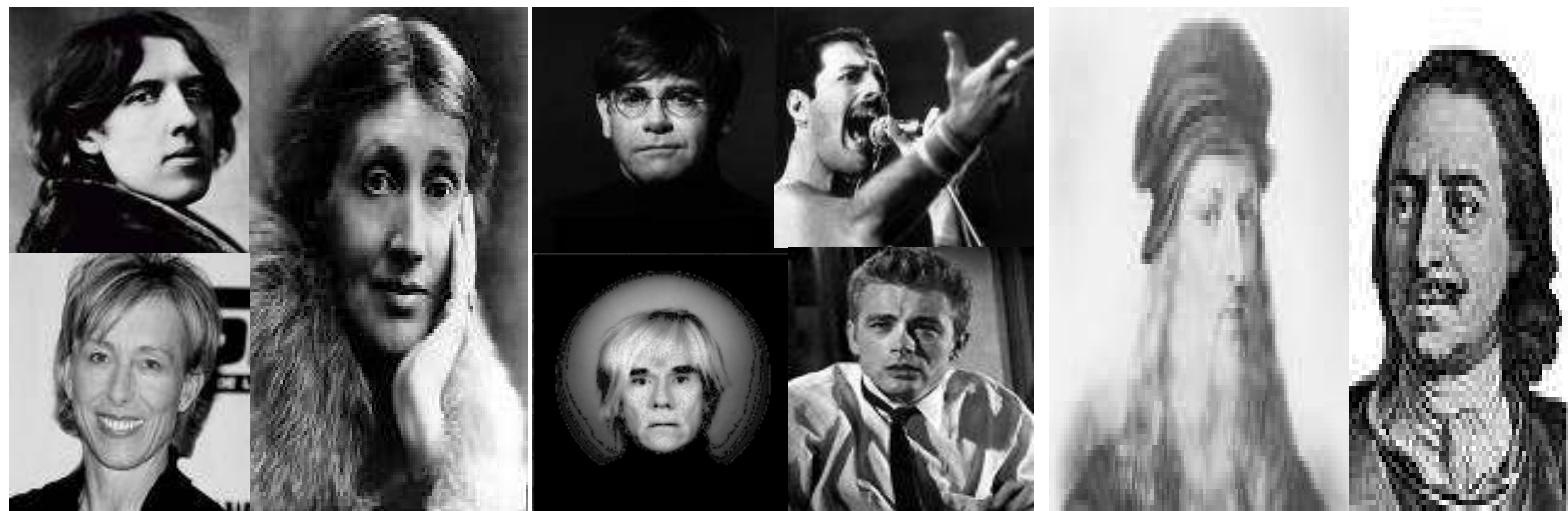

HUMAN
RIGHTS
ACTION

Homofobija u Crnoj Gori

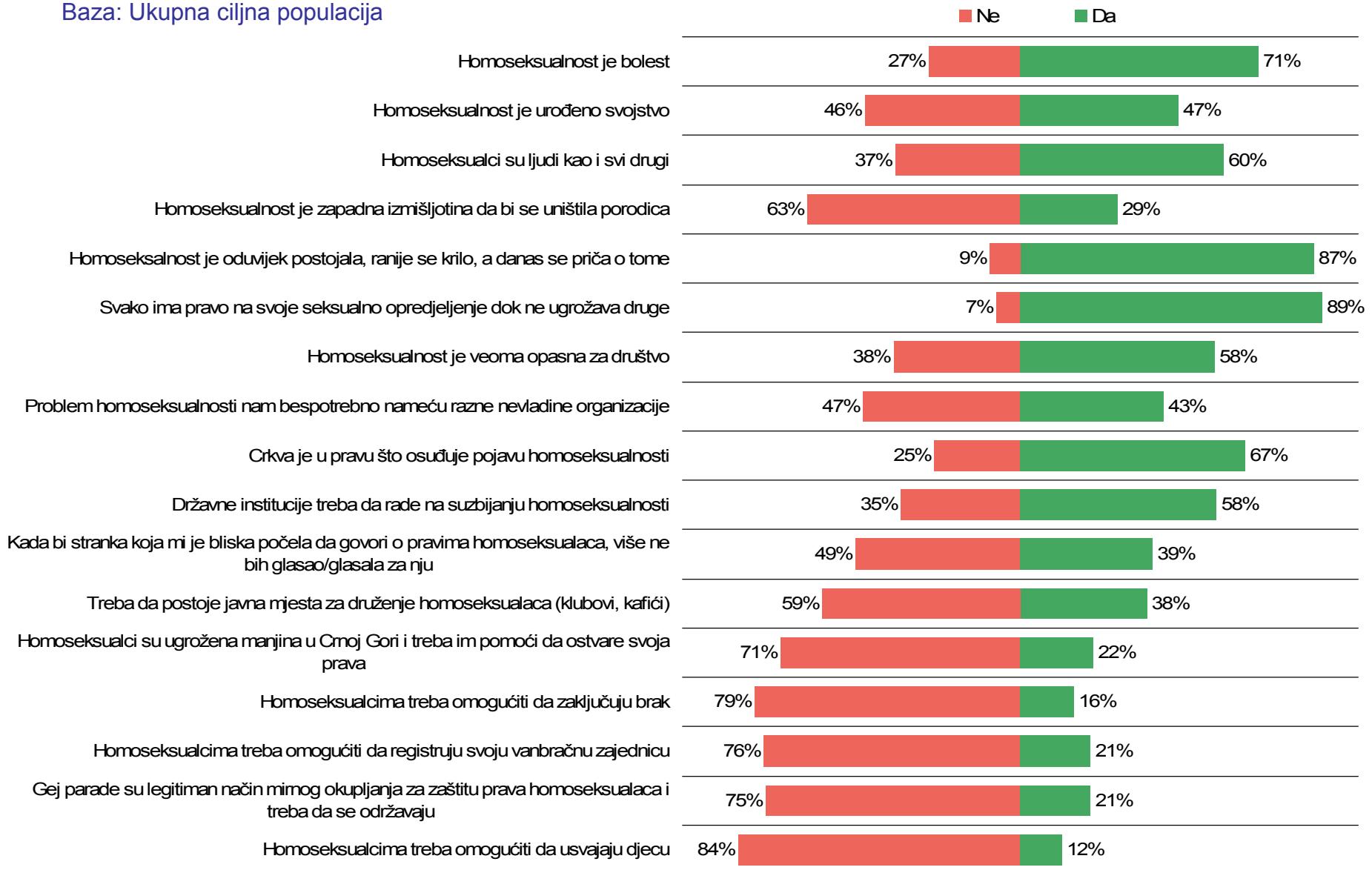
Istraživanje stavova opšte populacije

oktobar 2009.

Siže

Baza: Ukupna ciljna populacija

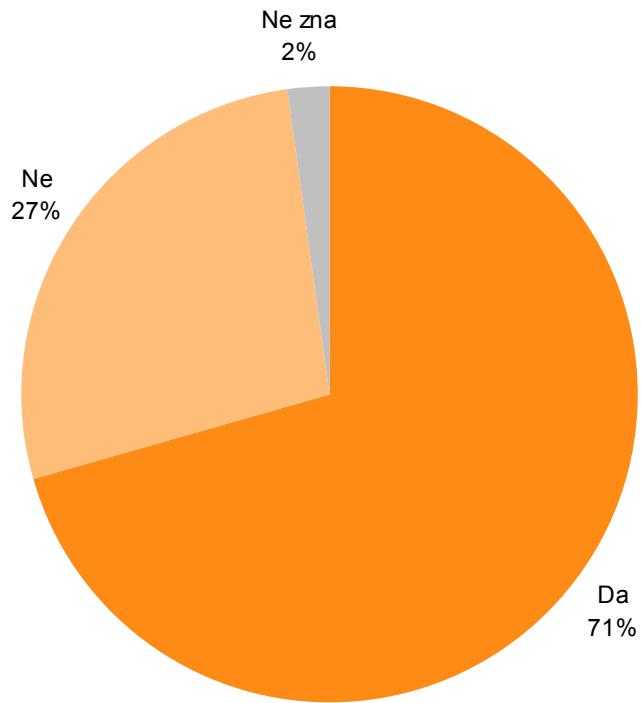
- Istraživanje sprovedla agencija **Ipsos Strategic Marketing** pretežno na osnovu upitnika korišćenog u istraživanju Gej Strejt Aljanse "Predrasude na videlo – homofobija u Srbiji", 2008.
- Ciljna grupa: stanovnici Crne Gore stariji od 18 godina
- Metod prikupljanja podataka: CATI, telefonski intervju
- Veličina uzorka: 814 ispitanika
- Uzorački okvir zasniva se na: podacima iz Telefonskog imenika (elektronskog), popisu stanovništva, vitalnoj statistici, podacima o migracijama i procjenama broja stanovnika SMR-a za 2008. godinu
- Tip uzorka: slučajni, dvoetapni, stratifikovani uzorak
- Etape uzorka:
 - Domaćinstvo prostim slučajnim uzorkom (SRSWoR)
 - Član domaćinstva sa kvotnim kriterijumom
- Post stratifikacija na osnovu: pola, godina, tipa naselja i geo-ekonomskih regiona
- Kontrola: terenska kontrola sprovodi se na najmanje 12% ukupno anketiranih kroz sve stratume proporcionalno veličini uzorka. U skladu sa dizajnom projekta, proveravaju se sledeći aspekti anketarskog rada:
 - činjenica da je intervju obavljen
 - ispravna primjena uzoračkog plana pri selektovanju ispitanika
 - približno trajanje intervjeta
 - ispravna administracija različitih sekcija upitnika, i
 - generalno pridržavanje standarda za anketare
 - Nakon prikupljanja podataka, obavljeno 100% logičke kontrole i kontrole konzistencije

- Čak 71% stanovnika Crne Gore misli da je homoseksualnost bolest, a svaki drugi stanovnik slaže se i sa tvrdnjom da je homoseksualnost veoma opasna za društvo i da državne institucije treba da rade na njenom suzbijanju. 67% smatra i da je crkva u pravu što osuđuje pojavu homoseksualnosti.
- Zabrinjavajući stepen pogrešne informisanosti građana ipak ublažava izuzetno visok procenat slaganja sa tvrdnjom da *svako ima pravo na svoje seksualno opredjeljenje dok ne ugrožava druge* (89%), većinski stav *da su homoseksualci ljudi kao i svi drugi* (60%), kao i činjenica da bi samo manjina građana prestala da glasa za stranku ako bi ona počela da govori o pravima homoseksualaca (39%). Ovo sve daje nadu da se odgovarajućim obrazovnim djelovanjem na stanovništvo opšta kultura poštovanja ljudskih prava može promijeniti na bolje.
- Građani nisu tolerantni prema ispoljavanju homoseksualne orientacije u javnosti: $\frac{3}{4}$ stanovništva smatra da homoseksualci ne bi trebalo da izražavaju svoj seksualni identitet putem gej parade, a 59% da ne treba da postoje ni javna mjesta kao što su klubovi za njihovo druženje.
- 71% smatra da homoseksualci nisu ugroženi u Crnoj Gori i da im ne treba pomoći da ostvare svoja prava. Ipak, samo neznatno su brojniji oni koji smatraju da problem homoseksualnosti bespotrebno nameću nevladine organizacije (47% : 43%).

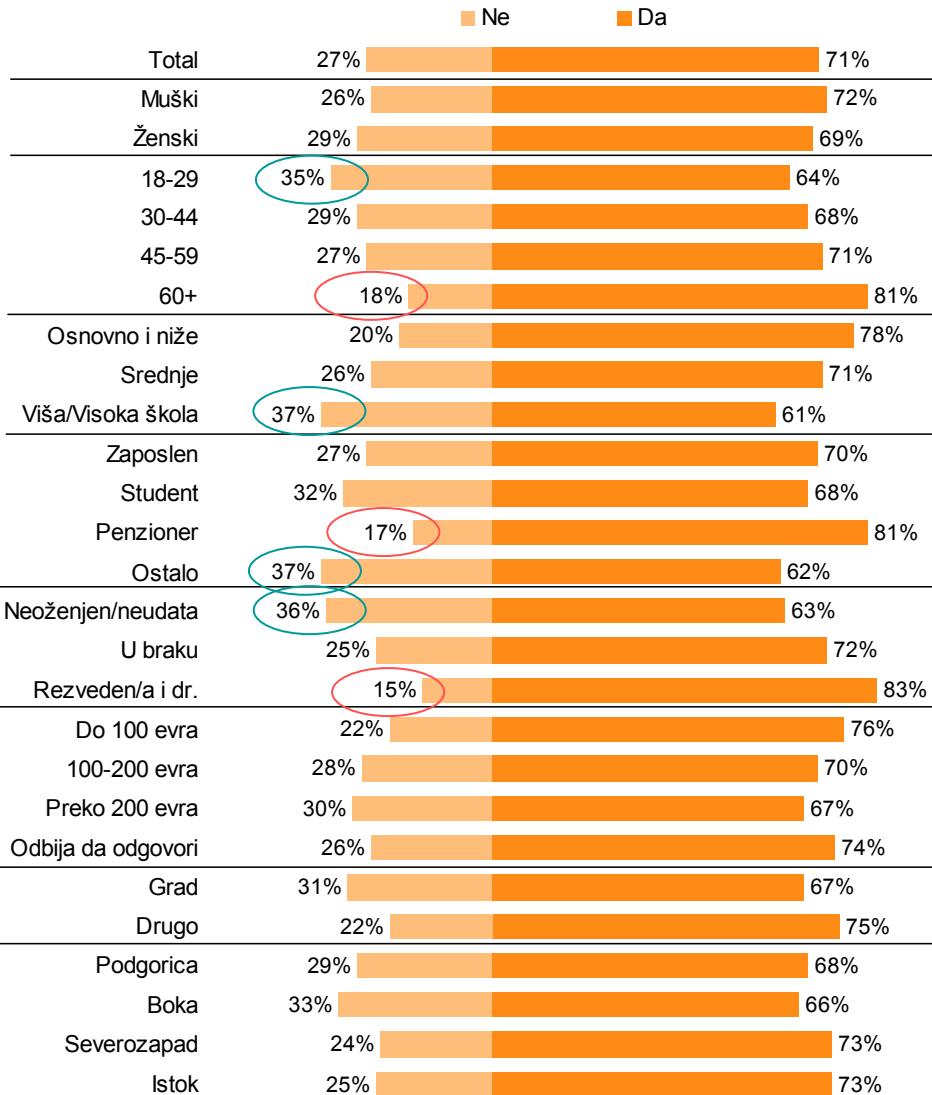
- Preko ¾ građana smatra da homoseksualcima ne treba priznati prava po osnovu bračne ili vanbračne zajednice i na usvajanje dece.
- 21% smatra da *homoseksualcima treba omogućiti da registruju vanbračnu zajednicu*, 3% ne zna;
 - 16% smatra da *homoseksualcima treba omogućiti da zaključuju brak*, 6% ne zna
 - 12% smatra da *homoseksualcima treba omogućiti da usvajaju decu*, 4% ne zna
- Najmanju toleranciju prema homoseksualcima izražava najstarija populacija, preko 60 godina starosti, penzioneri, kao i niže obrazovani, nižeg ekonomskog standarda, iz ruralnih područja, iz istočnog regiona.
- Veću toleranciju prema homoseksualcima izražavaju mladi, od 18 do 29 godina, studenti i generalno osobe višeg obrazovanja i viših prihoda, posebno iz regiona Boke.
- **U odnosu na Srbiju:** Iako se sa negativnim tvrdnjama o homoseksualnosti slaže nešto više stanovnika Crne Gore nego Srbije, podrška pozitivnim tvrdnjama je znatno izraženija u Crnoj Gori. U Srbiji više stanovnika nema stav, dok je u Crnoj Gori više onih koji imaju pozitivan stav u odnosu na one koji nemaju stav. Posebno je izražena razlika u stavovima “svako ima pravo na seksualno opredjeljenje dok ne ugrožava druge”, koji podržava 89% stanovnika Crne Gore, za razliku od 65% u Srbiji, i “homoseksualci su ljudi kao i svi drugi”, koji podržava 60% stanovnika CG, a svega 38% u Srbiji.
(Rezultati istraživanja “Predrasude na videlo – homofobija u Srbiji” dostupni su na sajtu: <http://www.gsa.org.rs>).

Homoseksualnost je bolest

Baza: Ukupna ciljna populacija

71% građana slaže se sa izjavom da je homoseksualnost bolest. U većoj meri ovakav stav izražavaju najstariji, penzioneri i niže obrazovana populacija.

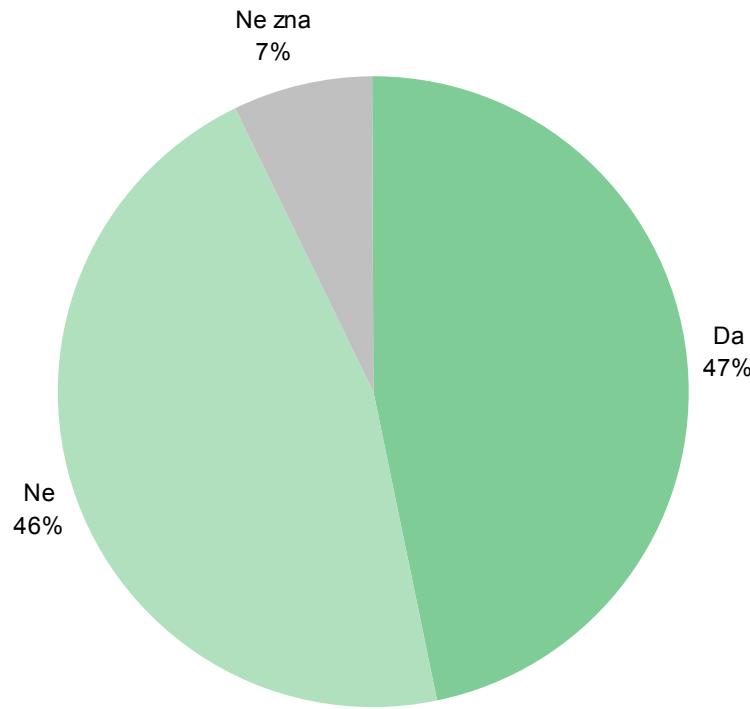
Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$

Homoseksualnost je urođeno svojstvo

Baza: Ukupna ciljna populacija

47% građana smatra da je homoseksualnost urođeno svojstvo, 46% nema takav stav. Nema značajnih razlika u odnosu na demografske karakteristike građana.

	Ne	Da
Total	46%	47%
Muški	51%	40%
Ženski	42%	53%
18-29	47%	49%
30-44	45%	49%
45-59	47%	43%
60+	46%	46%
Osnovno i niže	47%	44%
Srednje	48%	45%
Viša/Visoka škola	40%	54%
Zaposlen	46%	44%
Student	50%	45%
Penzioner	47%	45%
Ostalo	43%	53%
Neoženjen/neudata	45%	50%
U braku	48%	44%
Rezveden/a i dr.	39%	54%
Do 100 evra	56%	37%
100-200 evra	46%	46%
Preko 200 evra	41%	54%
Odbija da odgovori	41%	46%
Grad	44%	50%
Drugo	50%	41%
Podgorica	48%	45%
Boka	42%	54%
Severozapad	42%	48%
Istok	52%	41%

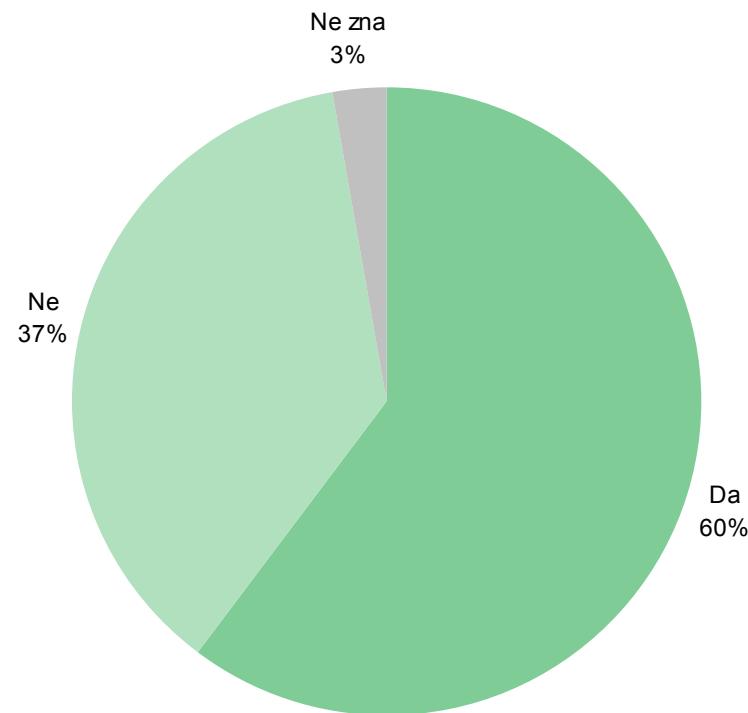

Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$

Homoseksualci su ljudi kao i svi drugi

Baza: Ukupna ciljna populacija

Čak 37% punoletnih građana Crne Gore ne odobrava tvrdnju da su homoseksualci ljudi kao i svi drugi. Ponovo, sa ovom tvrdnjom se ne slažu u većem procentu najstariji, preko 60 godina, niže obrazovani. U regionu Boke je izraženije slaganje sa ovom tvrdnjom.

	Ne	Da
Total	37%	60%
Muški	40%	58%
Ženski	35%	63%
18-29	31%	68%
30-44	35%	62%
45-59	36%	61%
60+	49%	49%
Osnovno i niže	50%	47%
Srednje	36%	61%
Viša/Visoka škola	26%	72%
Zaposlen	34%	62%
Student	34%	65%
Penzioner	49%	49%
Ostalo	31%	67%
Neoženjen/neodata	30%	67%
U braku	38%	59%
Rezveden/a i dr.	53%	46%
Do 100 evra	40%	58%
100-200 evra	39%	58%
Preko 200 evra	32%	66%
Odbija da odgovori	40%	57%
Grad	33%	64%
Drugo	44%	54%
Podgorica	35%	62%
Boka	25%	74%
Severozapad	41%	56%
Istok	44%	54%

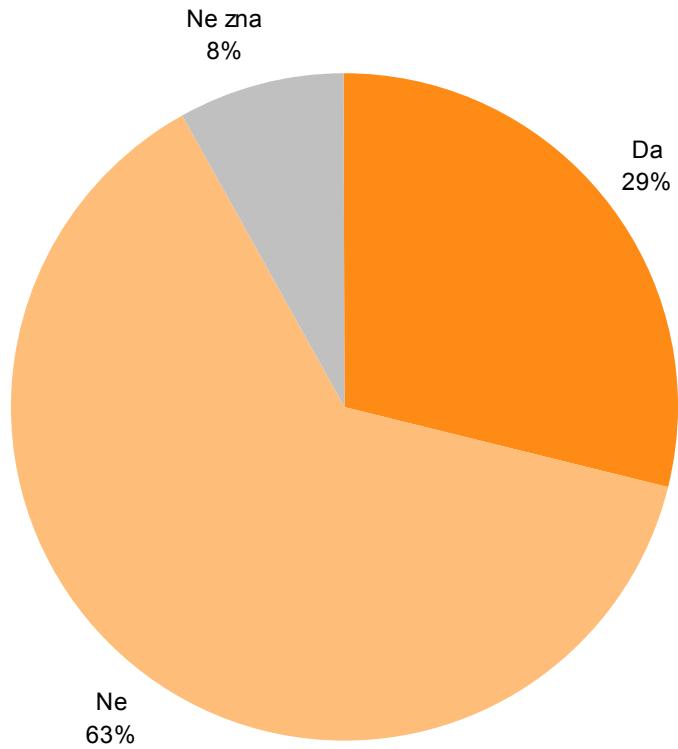
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualnost je zapadna izmišljotina da bi se uništila porodica

Baza: Ukupna ciljna populacija

29% građana smatra da je homoseksualnost zapadna izmišljotina da bi se uništila porodica. Najmlađi građani, do 30 godina starosti, kao i više obrazovani u manjem procentu podržavaju ovakav stav.

	Ne	Da
Total	63%	29%
Muški	63%	29%
Ženski	64%	28%
18-29	73%	21%
30-44	60%	33%
45-59	65%	29%
60+	55%	32%
Osnovno i niže	60%	28%
Srednje	60%	32%
Viša/Visoka škola	73%	21%
Zaposlen	61%	33%
Student	72%	18%
Penzioner	59%	31%
Ostalo	68%	26%
Neoženjen/neudata	72%	22%
U braku	61%	31%
Rezveden/a i dr.	49%	33%
Do 100 evra	57%	34%
100-200 evra	62%	31%
Preko 200 evra	66%	24%
Odbija da odgovori	70%	24%
Grad	66%	25%
Drugo	58%	35%
Podgorica	65%	28%
Boka	65%	26%
Severozapad	61%	30%
Istok	62%	31%

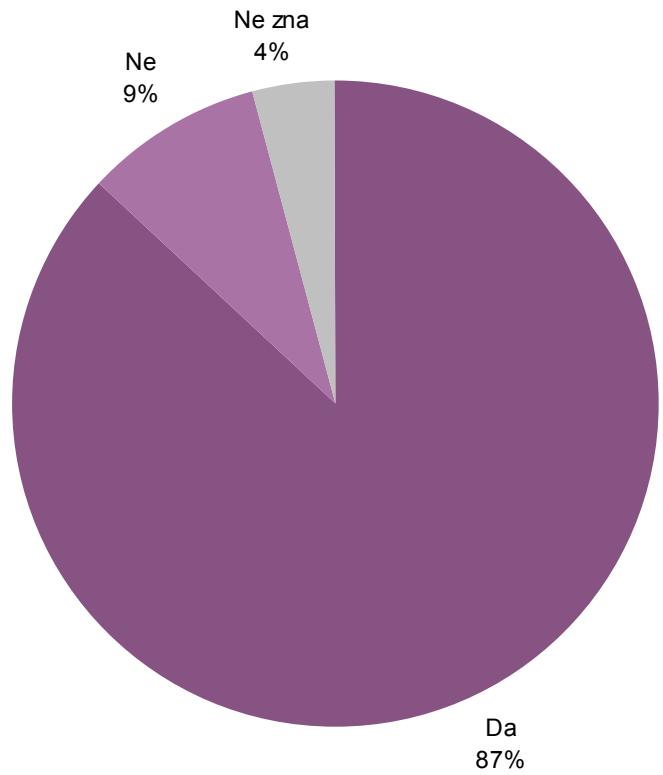

Statistički značajno veće na nivou p=0.05

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualnost je oduvijek postojala, ranije se krilo, a danas se priča o tome

Baza: Ukupna ciljna populacija

87% građana smatra da je homoseksualnost uvek postojala, a da se danas samo više priča o tome. S tim se ne slažu u većoj meri stariji, niže obrazovani.

	Ne	Da
Total	9%	87%
Muški	11%	86%
Ženski	7%	88%
18-29	8%	88%
30-44	6%	91%
45-59	6%	90%
60+	16%	77%
Osnovno i niže	16%	78%
Srednje	8%	88%
Viša/Visoka škola	4%	94%
Zaposlen	7%	91%
Student	13%	81%
Penzioner	15%	79%
Ostalo	5%	90%
Neoženjen/neodata	9%	88%
U braku	8%	88%
Rezveden/a i dr.	15%	80%
Do 100 evra	9%	86%
100-200 evra	8%	89%
Preko 200 evra	11%	84%
Odbija da odgovori	8%	89%
Grad	9%	88%
Drugo	9%	86%
Podgorica	10%	86%
Boka	10%	89%
Severozapad	8%	87%
Istok	9%	86%

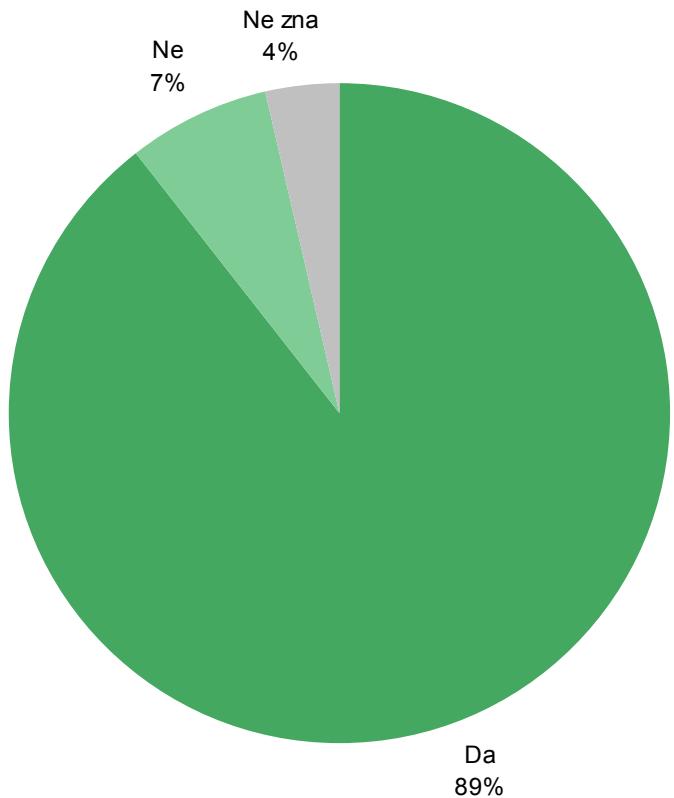
Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$

Svako ima pravo na svoje seksualno opredjeljenje dok ne ugrožava druge

Baza: Ukupna ciljna populacija

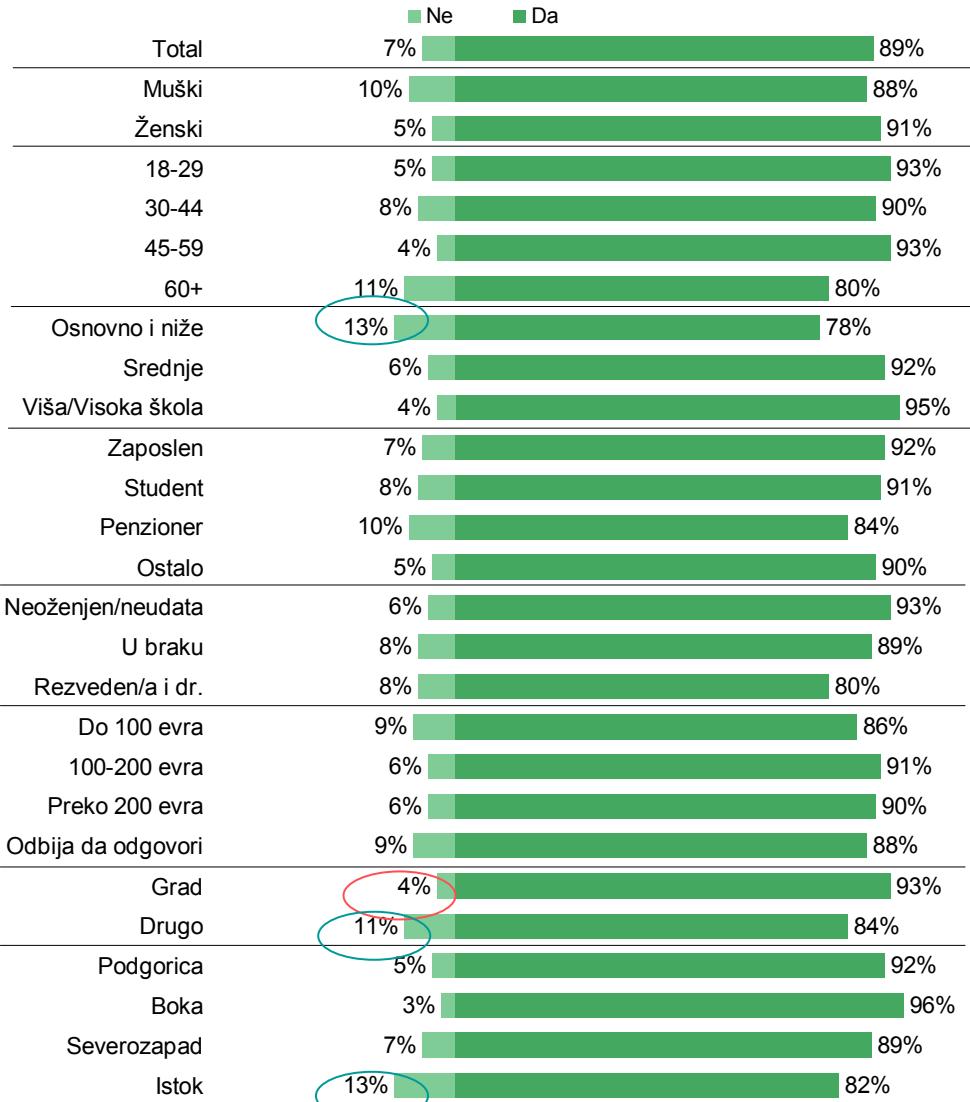
89% građana smatra da svako ima pravo na svoje seksualno opredjeljenje dok ne ugrožava druge. 7% je suprotnog mišljenja – češće starija populacija, iz ruralnih krajeva i istočnog regiona.

Statistički značajno veće na nivou p=0.05

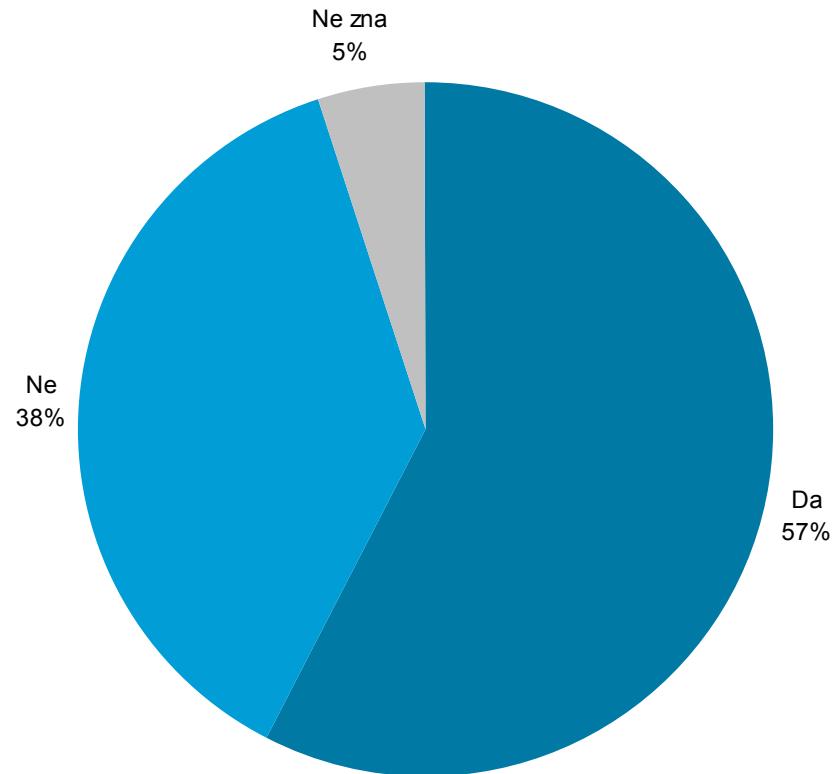

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualnost je veoma opasna za društvo

Baza: Ukupna ciljna populacija

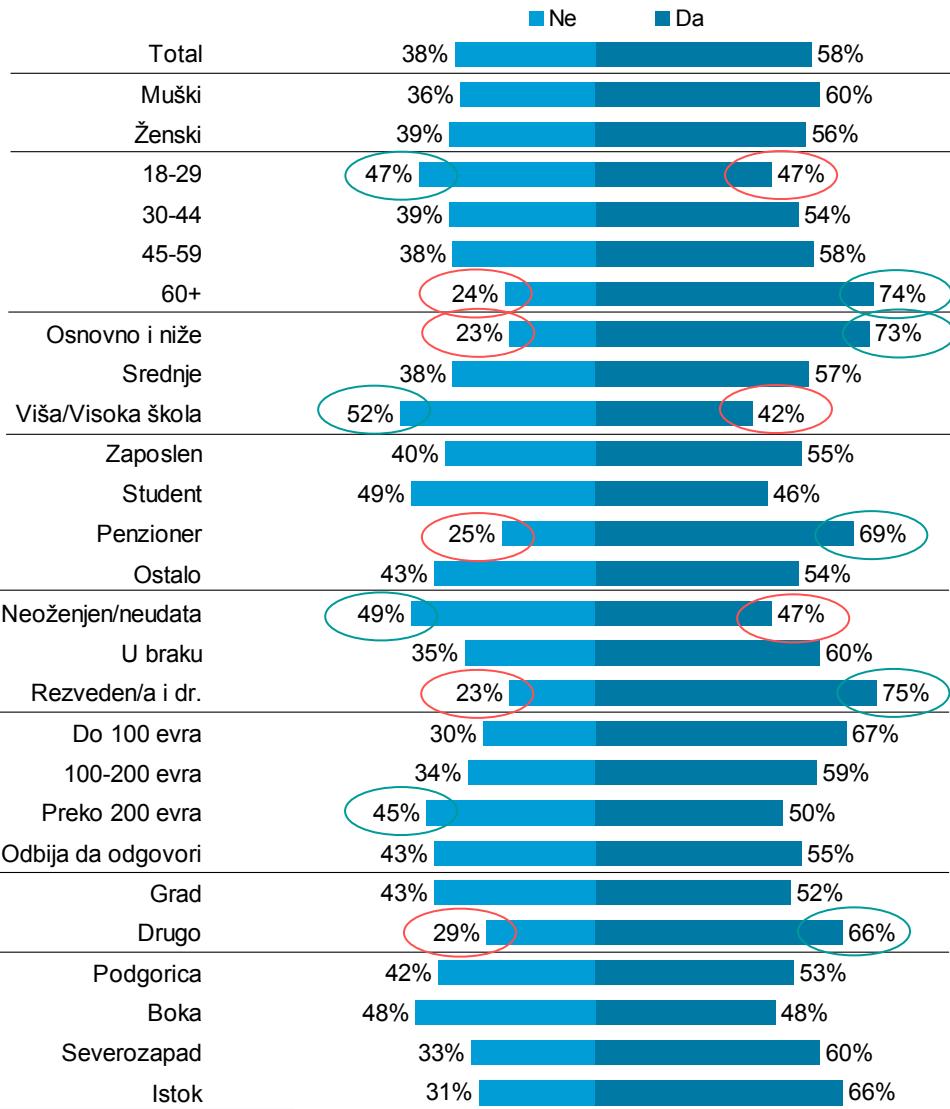
57% građana smatra da je homoseksualnost opasna za društvo! Ovaj stav je ređi među mladima, s višim obrazovanjem i višim ekonomskim standardom, a češći među najstarijima, s nižim obrazovanjem, iz ruralnih krajeva.

Statistički značajno veće na nivou p=0.05

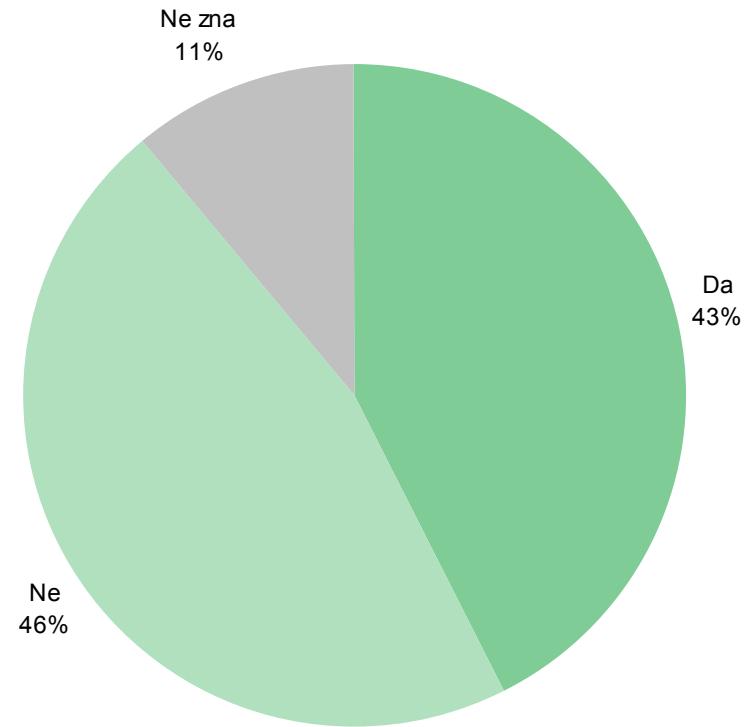

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Problem homoseksualnosti nam bespotrebno nameću razne nevladine organizacije

Baza: Ukupna ciljna populacija

46% građana smatra da problem homoseksualnosti bespotrebno nameću razne nevladine organizacije, dok se 43% ne slaže s ovom tvrdnjom. Nema značajnih razlika u zavisnosti od demografskih karakteristika građana.

	Ne	Da
Total	47%	43%
Muški	45%	47%
Ženski	48%	39%
18-29	54%	40%
30-44	42%	48%
45-59	49%	42%
60+	41%	40%
Osnovno i niže	41%	37%
Srednje	48%	43%
Viša/Visoka škola	48%	49%
Zaposlen	46%	47%
Student	53%	39%
Penzioner	43%	41%
Ostalo	49%	38%
Neoženjen/neodata	50%	42%
U braku	46%	44%
Rezveden/a i dr.	37%	37%
Do 100 evra	41%	45%
100-200 evra	50%	42%
Preko 200 evra	44%	43%
Odbija da odgovori	53%	37%
Grad	49%	41%
Drugo	43%	45%
Podgorica	49%	43%
Boka	50%	37%
Severozapad	45%	44%
Istok	43%	43%

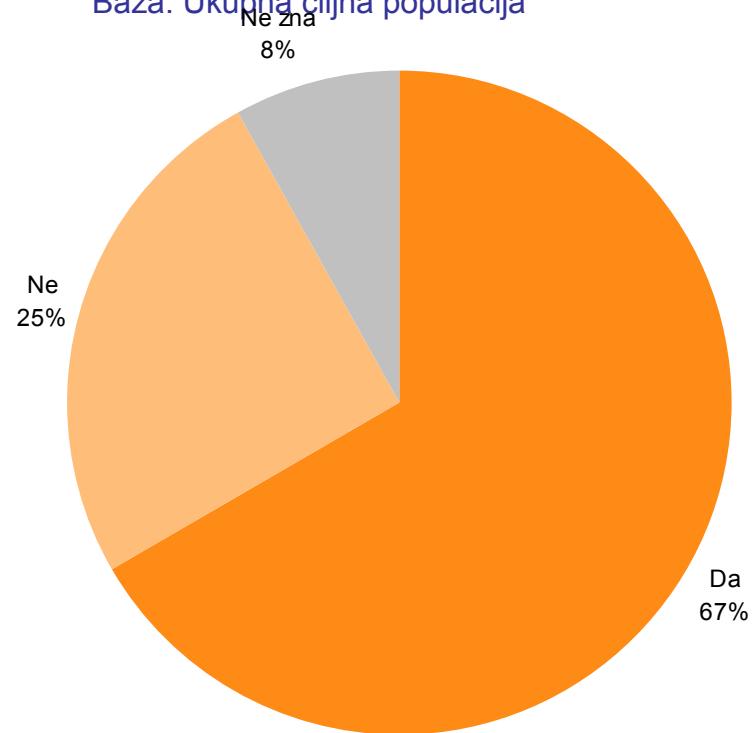
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Crkva je u pravu što osuđuje pojavu homoseksualnosti

Baza: Ukupna ciljna populacija

67% građana smatra da je crkva u pravu što osuđuje pojavu homoseksualnosti. Sa ovom tvrdnjom se ponovo češće slaže najstarija populacija, s osnovnom školom, a ređe mladi, s višim obrazovanjem, višeg životnog standarda, iz regiona Boke.

	Ne	Da
Total	25%	67%
Muški	26%	67%
Ženski	25%	66%
18-29	30%	62%
30-44	28%	63%
45-59	27%	64%
60+	16%	78%
Osnovno i niže	18%	75%
Srednje	25%	67%
Viša/Visoka škola	35%	57%
Zaposlen	27%	63%
Student	39%	56%
Penzioner	17%	78%
Ostalo	26%	64%
Neoženjen/neodata	33%	60%
U braku	23%	68%
Rezveden/a i dr.	17%	79%
Do 100 evra	21%	70%
100-200 evra	23%	68%
Preko 200 evra	32%	60%
Odbija da odgovori	23%	74%
Grad	29%	64%
Drugo	20%	71%
Podgorica	24%	66%
Boka	41%	52%
Severozapad	22%	70%
Istok	21%	74%

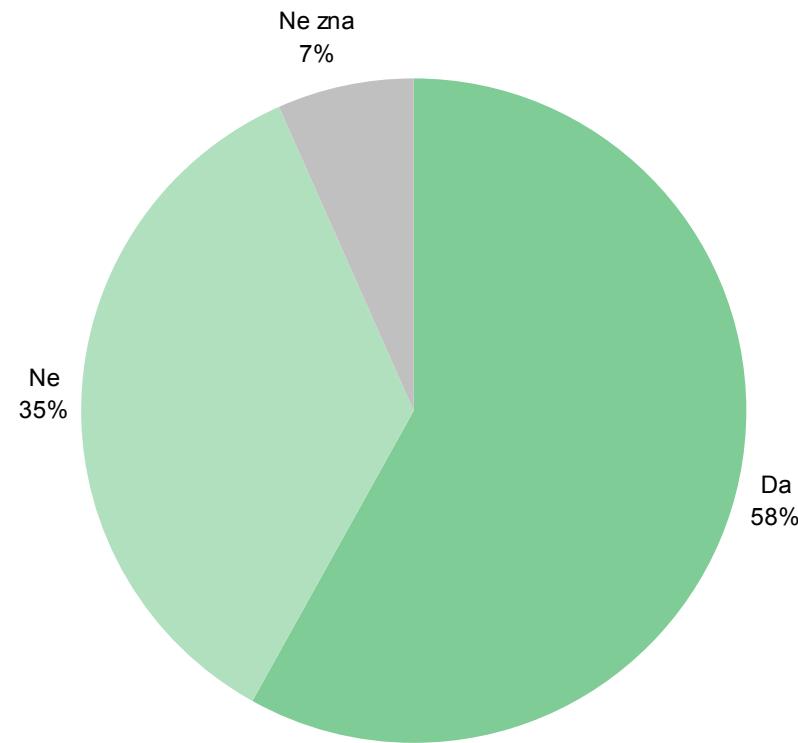
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

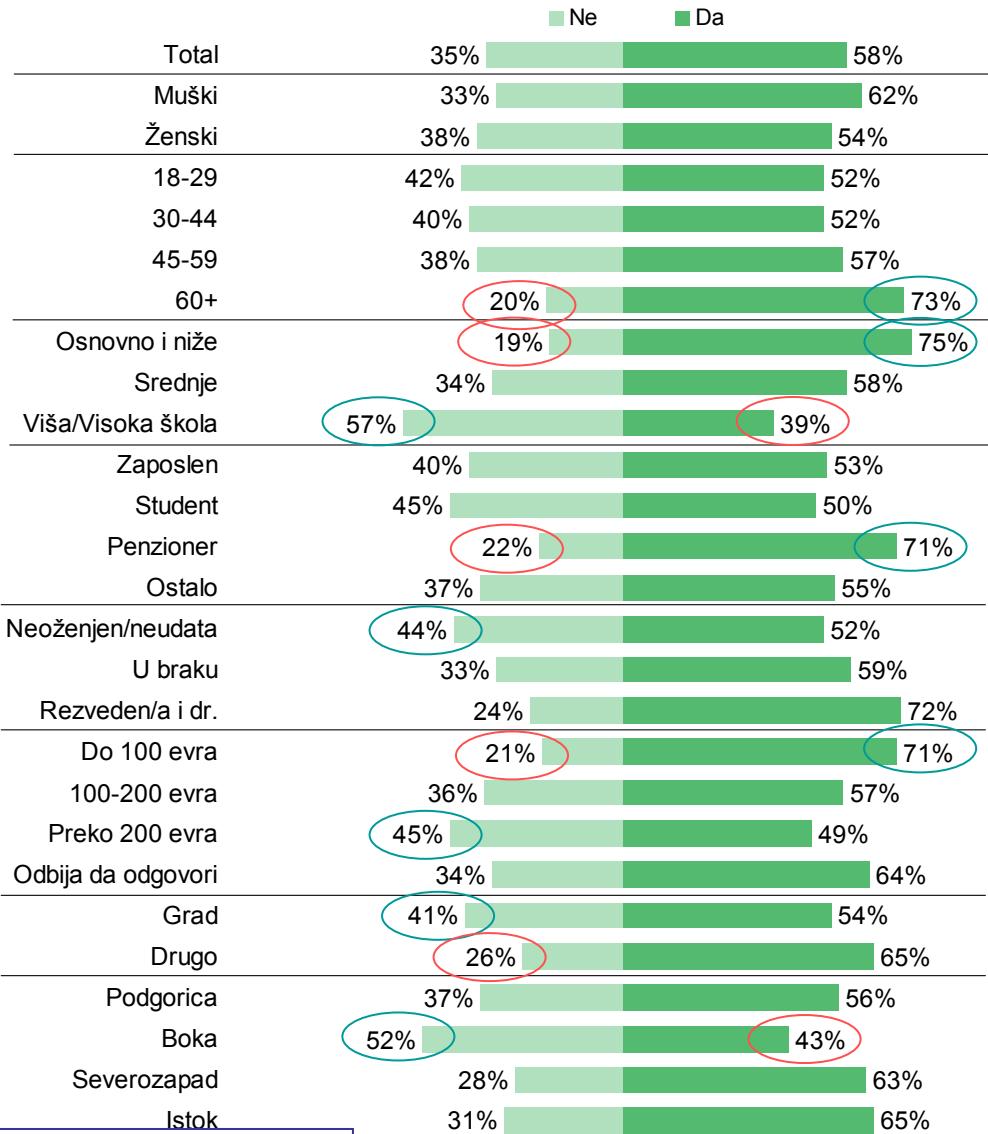
Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Državne institucije treba da rade na suzbijanju homoseksualnosti

Baza: Ukupna ciljna populacija

58% građana smatra da državne institucije treba da rade na suzbijanju homoseksualnosti. S ovom tvrdnjom se više slaže najstarija populacija, penzioneri, s nižim primanjima i nižim obrazovanjem.

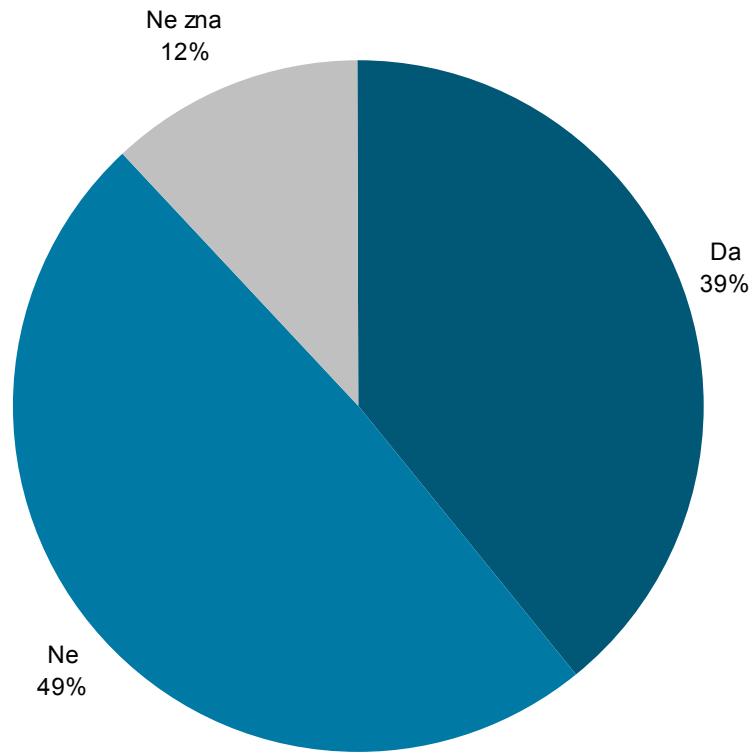
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

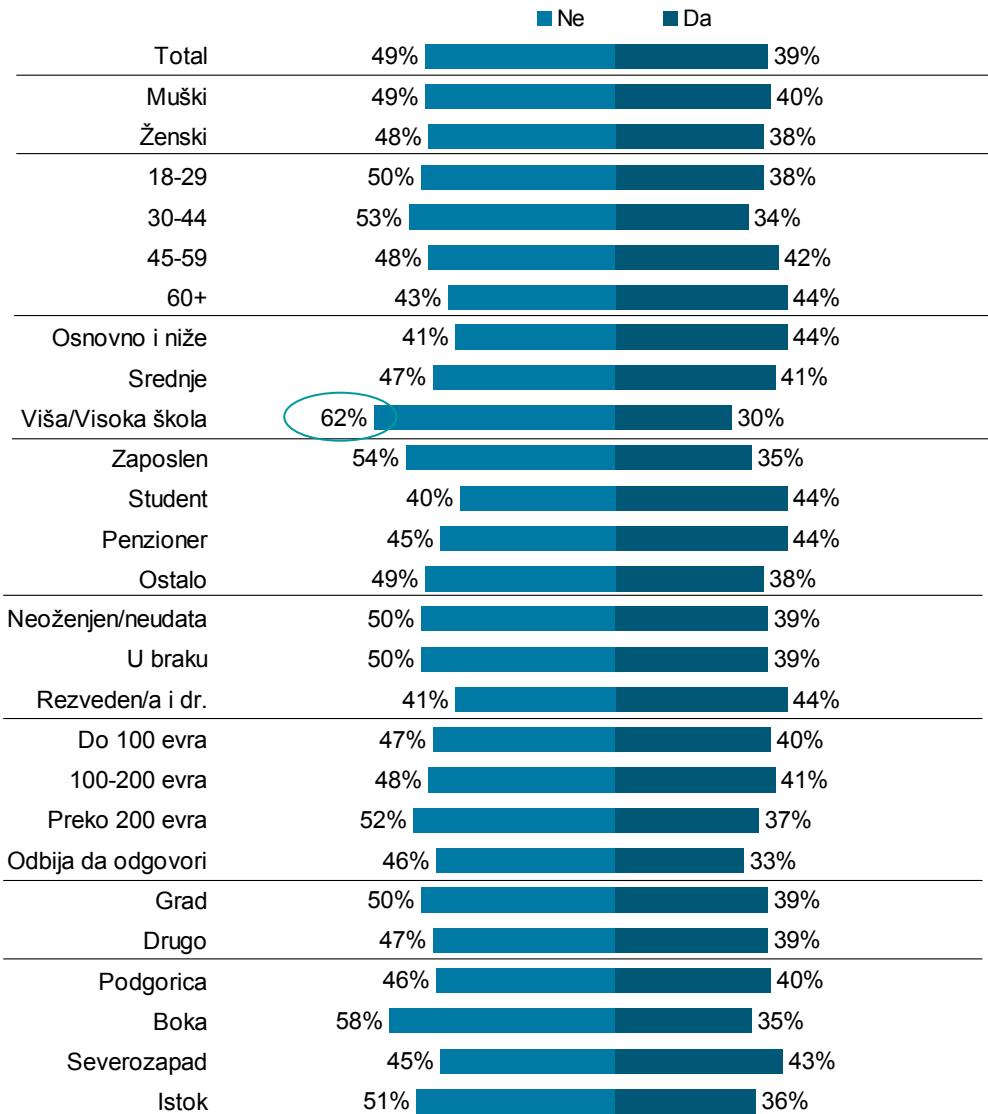
Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Kada bi stranka koja mi je bliska počela da govori o pravima homoseksualaca, više ne bih glasao/glasala za nju

Baza: Ukupna ciljna populacija

Manjina od 39% građana ne bi više glasala za stranku koja im je bliska, kada bi počela da govori o pravima homoseksualaca. Ovaj procenat je nešto niži u slučaju više obrazovanih stanovnika.

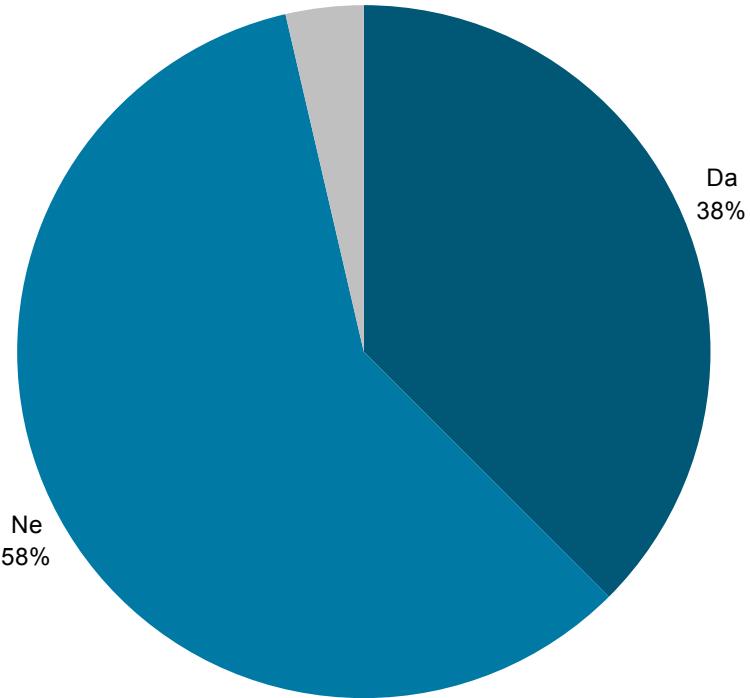

Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$

Treba da postoje javna mjesta za druženje homoseksualaca (klubovi, kafići)

Baza: Ukupna ciljna populacija

58% građana smatra da ne treba da postoje javna mjesta za druženje homoseksualaca (klubovi, kafići). Čak 73% penzionera smatra da ovakva mesta ne treba da postoje!

	Ne	Da
Total	59%	38%
Muški	60%	37%
Ženski	57%	38%
18-29	53%	45%
30-44	57%	38%
45-59	56%	41%
60+	70%	25%
Osnovno i niže	65%	30%
Srednje	59%	37%
Viša/Visoka škola	50%	48%
Zaposlen	54%	43%
Student	58%	39%
Penzioner	73%	22%
Ostalo	52%	44%
Neoženjen/neodata	52%	45%
U braku	59%	37%
Rezveden/a i dr.	73%	22%
Do 100 evra	57%	41%
100-200 evra	60%	35%
Preko 200 evra	57%	40%
Odbija da odgovori	61%	32%
Grad	59%	38%
Drugo	59%	36%
Podgorica	59%	38%
Boka	51%	44%
Severozapad	62%	34%
Istok	60%	37%

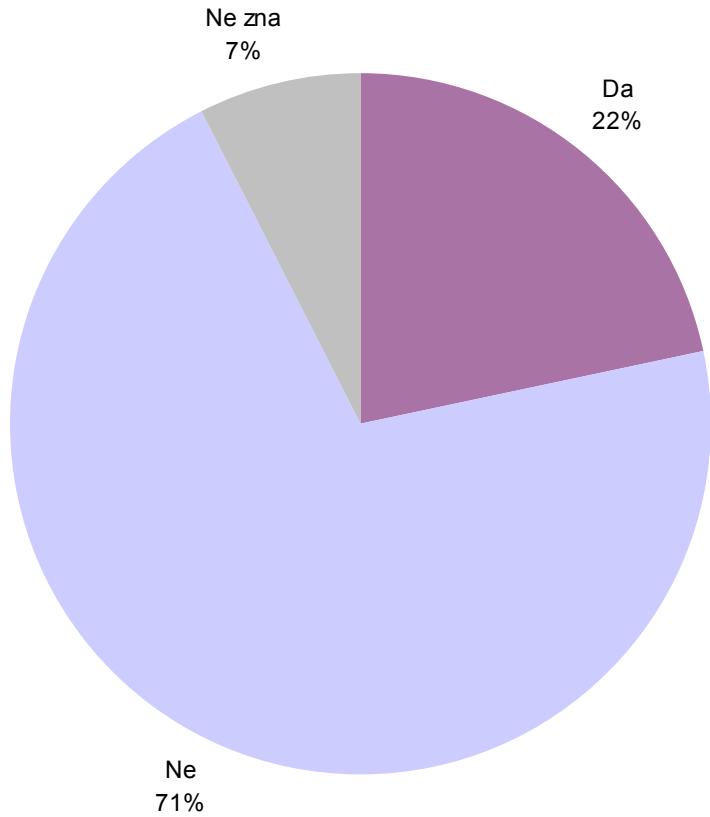
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualci su ugrožena manjina u Crnoj Gori i treba im pomoći da ostvare svoja prava

Baza: Ukupna ciljna populacija

71% građana smatra da homoseksualci nisu ugrožena manjina u Crnoj Gori i da im ne treba pomoći da ostvare svoja prava. Svega 22% je suprotnog mišljenja, nešto veći procenat u regionu Boke (30%).

	Ne	Da
Total	71%	22%
Muški	74%	20%
Ženski	68%	23%
18-29	66%	27%
30-44	72%	21%
45-59	67%	26%
60+	80%	12%
Osnovno i niže	76%	18%
Srednje	72%	20%
Viša/Visoka škola	63%	29%
Zaposlen	69%	22%
Student	78%	18%
Penzioner	80%	12%
Ostalo	63%	32%
Neoženjen/neodata	65%	28%
U braku	74%	20%
Rezveden/a i dr.	70%	17%
Do 100 evra	69%	22%
100-200 evra	75%	18%
Preko 200 evra	68%	25%
Odbija da odgovori	66%	24%
Grad	71%	22%
Drugo	71%	21%
Podgorica	74%	19%
Boka	63%	30%
Severozapad	69%	21%
Istok	74%	20%

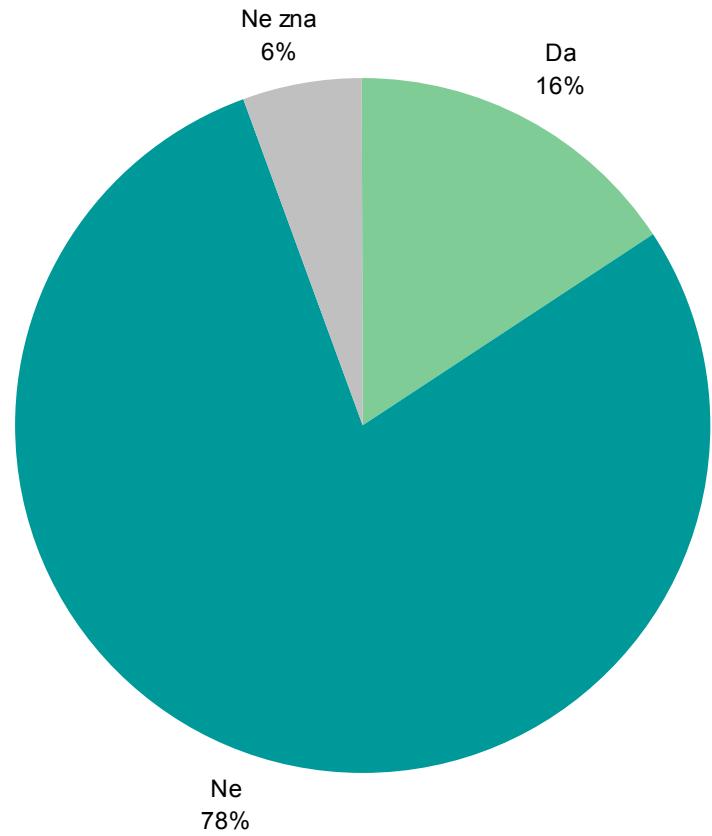
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

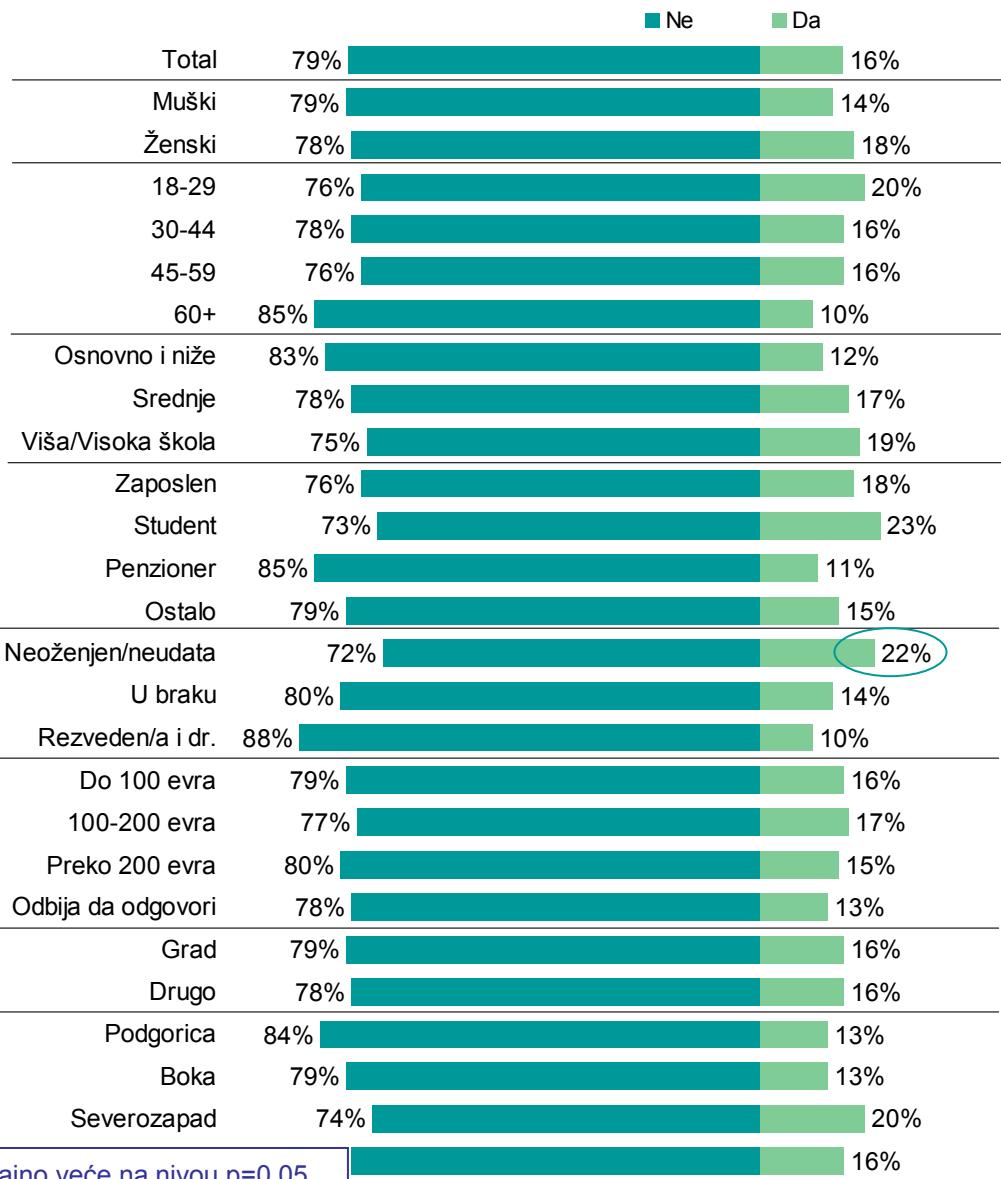
Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualcima treba omogućiti da zaključuju brak

Baza: Ukupna ciljna populacija

78% građana se ne slaže da homoseksualcima treba omogućiti da zaključuju brak, dok svega 16% građana ima suprotno mišljenje.

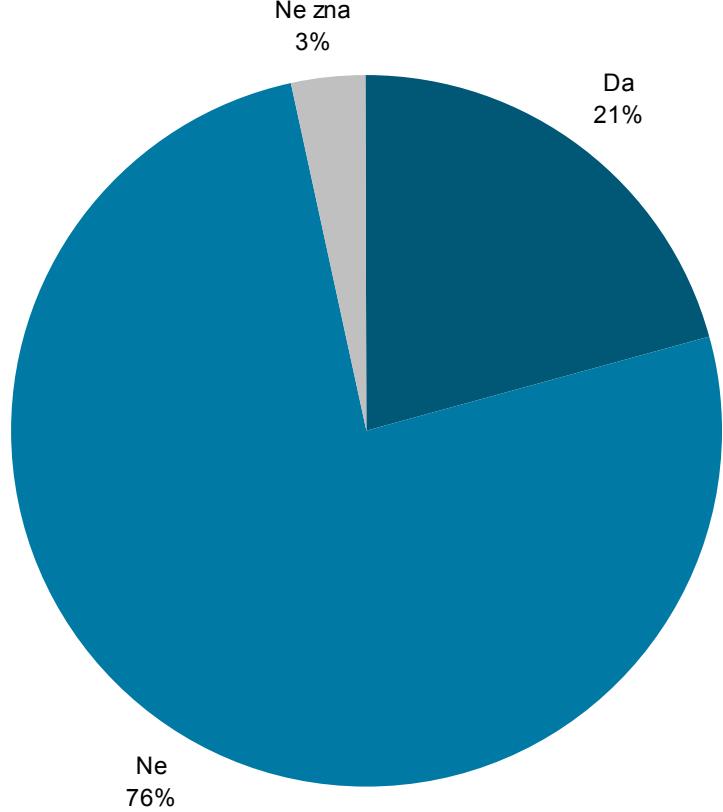
Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

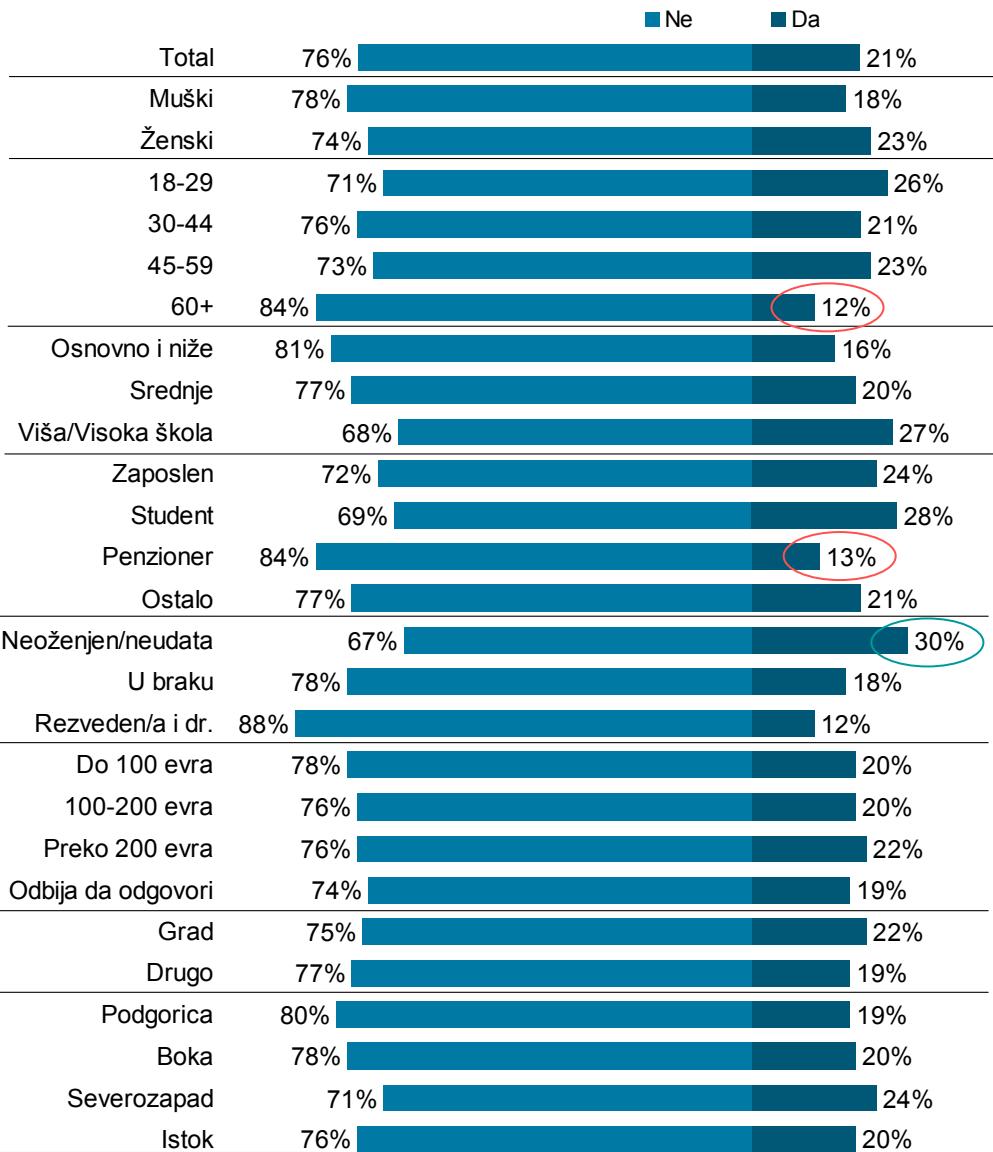
Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$

Homoseksualcima treba omogućiti da registruju svoju vanbračnu zajednicu

Baza: Ukupna ciljna populacija

76% građana smatra da homoseksualcima ne treba dozvoliti da registruju svoju vanbračnu zajednicu. Ovakvog stava su ponovo češće najstariji, preko 60 godina.

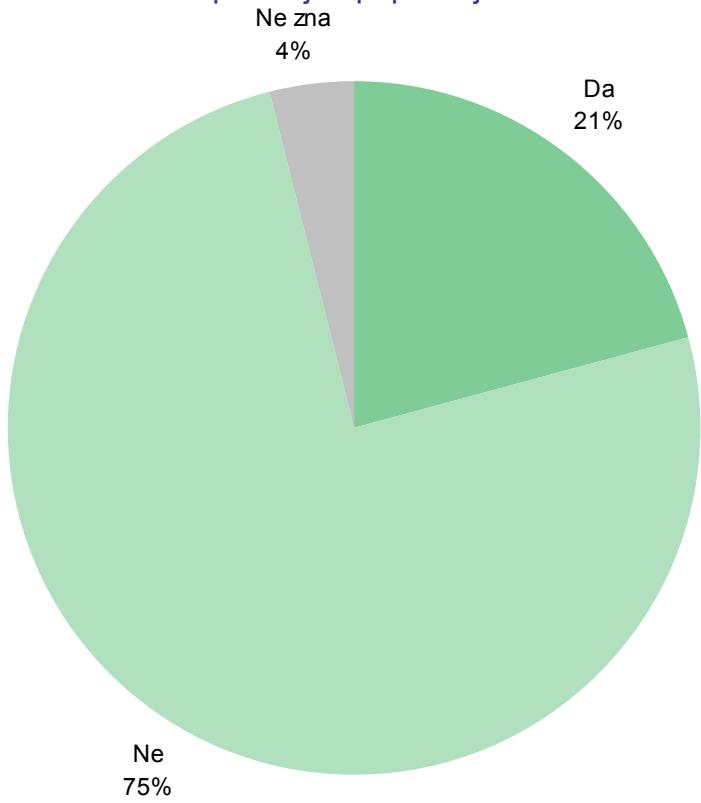
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

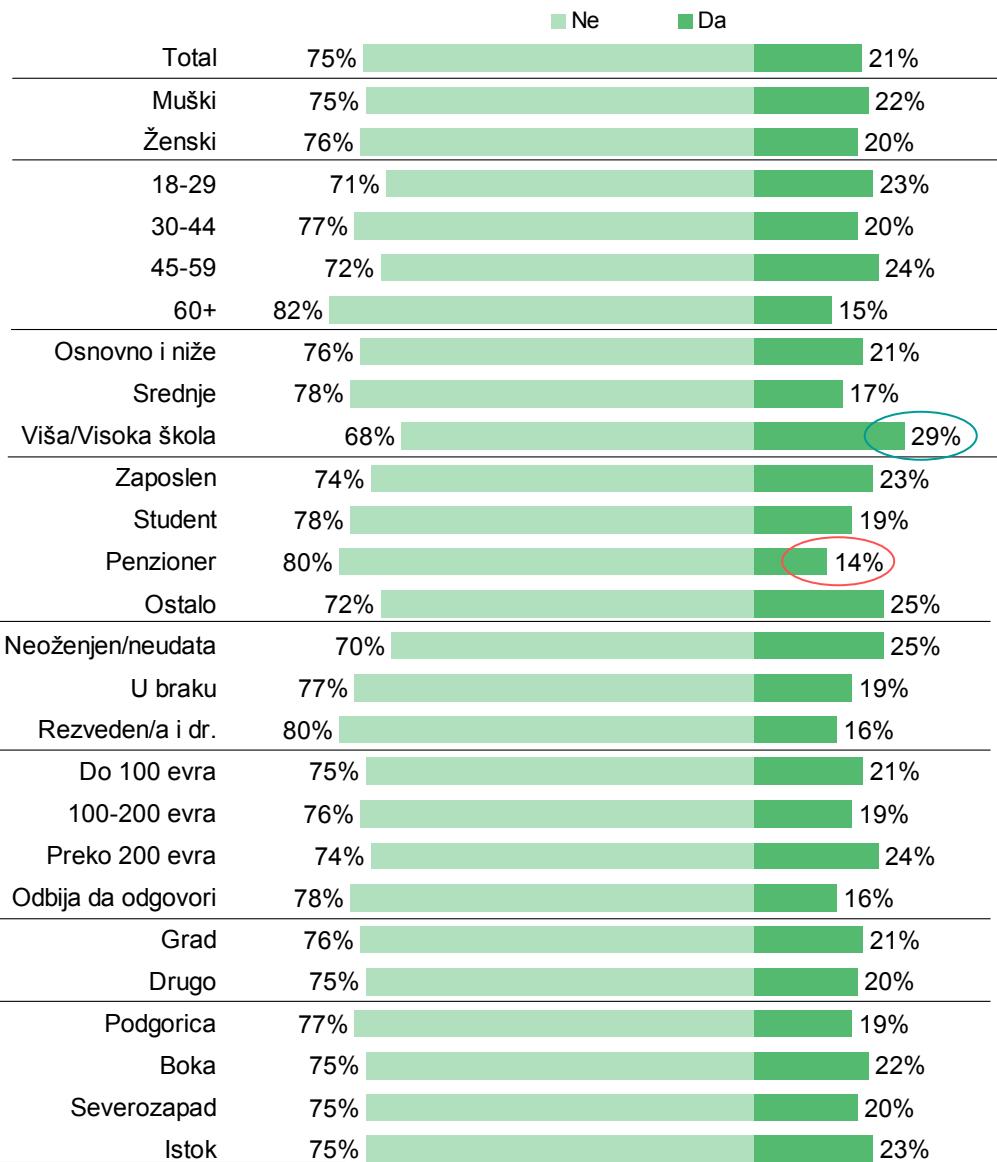
Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Gej parade su legitiman način mirnog okupljanja za zaštitu prava homoseksualaca i treba da se održavaju

Baza: Ukupna ciljna populacija

75% građana ne slaže se da je održavanje gej parada legitiman način mirnog okupljanja za zaštitu prava homoseksualaca. 21% se slaže s ovom tvrdnjom, nešto češće među visoko obrazovanim stanovništvom (29%).

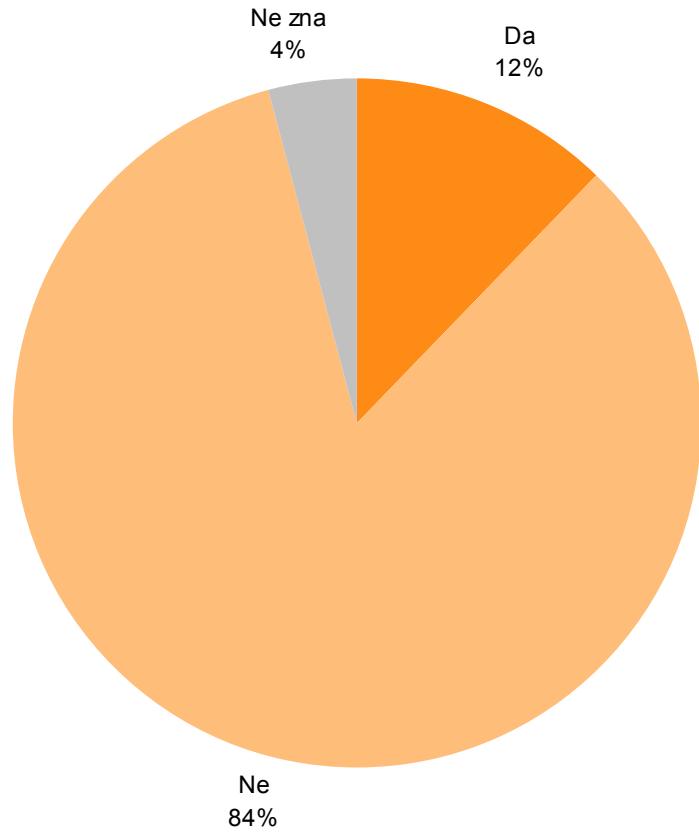
Statistički značajno veće na nivou p=0.05

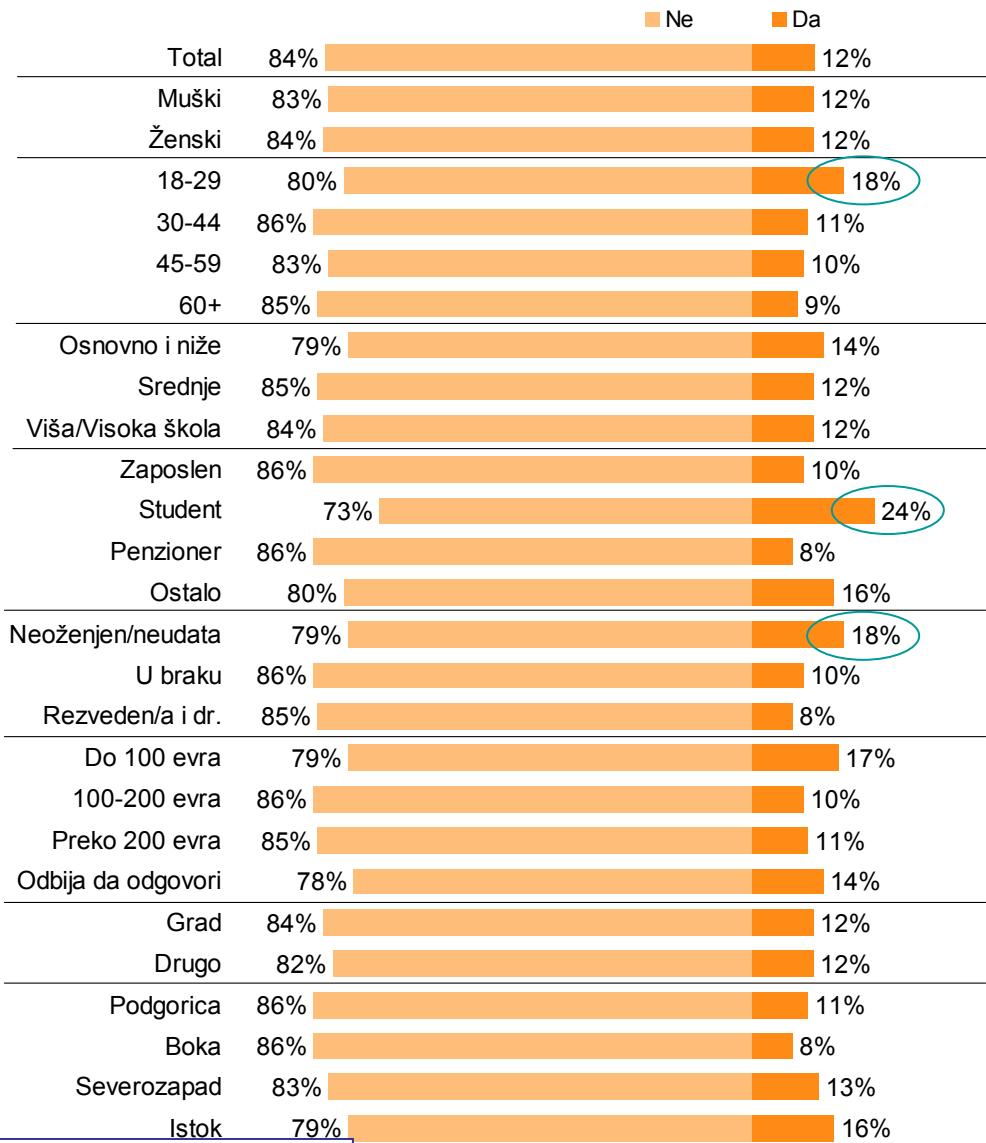
Statistički značajno manje na nivou p=0.05

Homoseksualcima treba omogućiti da usvajaju djecu

Baza: Ukupna ciljna populacija

84% građana ne misli da homoseksualcima treba omogućiti da usvajaju decu. 12% se slaže sa ovom izjavom, češće među mladima i posebno studentima (24%).

Statistički značajno veće na nivou $p=0.05$

Statistički značajno manje na nivou $p=0.05$